Annus II. - Vol. II Die 15 Augusti 1910. Num. 15.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Litterae Apostolicae, pag. 567. — II. *S. C. S. Officii:* Dubia circa interpretationem Motus Proprii « Cum per Apostolicas », d. d. 7 aprilis 1910, pag. 575. — III. *S. C. Consistorialis:* Decretum, Nominationes Episcoporum, pag. 576. — IV. *S. C. de Sacramentis:* De aetate admittendorum ad primam Communionem eucharisticam, pag. 577. — V. *S. C. Concilii:* Circa privilegium Bullae Cruciatae relate ad pauperes, pag. 583. — VI. *S. Romana Rota:* Nullitatis matrimonii, pag. 580.

Diarium Romanae Curiae: Nomine, onorificenze, necrologio, pag. 600.

Appendix: Facultates Ordinariis Galliae concessae de bonis ecclesiasticis, pag. 602.

ROMAE
TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCX.

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.
Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis* fere *in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* ». (Ex *Commentarii Officialis* ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

ACTA PII PP. X

Litterae Apostolicae.

PAG.

I *Caritatis opera.* - Conceduntur indulgentiae plenariae et partiales fidelibus qui missae quotidianae Lugduni pro pauperibus defunctis cura piae unionis Crucifixi a venia celebrandae, vel in spiritu se sistant. - *28 maii 1910.* 567

II. *Gratiae, quae sunt.* - Recurrente centenario adeptae libertatis anniversario conceduntur fidelibus Reipublicae Mexicanae indulgentiae plenariae et partiales hoc anno tantum. - *16 iunii 1910* . 569

III. *Constat apprime.* - Ecclesia Metropolitana Leopoliensis Latinorum titulo Basilicae minoris decoratur. - *21 iulii 1910.* 570

IV. *Nobis exponendum.* - Sacerdotibus inscriptis in recenter adepta quarta sectione pii consortii sub titulo Deiparae Virginis perdolentis, dioecesis mediolanensis, conceditur privilegium Missarum. - *21 iunii 1910* 571

V. *Cathedralis Plocensis.* - Ecclesia cathedralis Plocensis ad dignitatem Basilicae minoris evehitur. - *1 iulii 1910* 572

VI. *Romanum decet.* - Piacularis perpetua missa, in omnibus Galliae Ecclesiis instituitur addita plenaria indulgentia. - *6 iulii 1910* 573

S. CONGREGATIO S. OFFICII.

Dubia circa interpretationem Motus Proprii « Cum per Apostolicas », diei 7 aprilis 1910. - *13 iulii 1910* 575

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS.

I. De methodo posthac servanda in providendis episcopalibus sedibus Provinciae ecclesiasticae Terraenovae. - *18 iulii 1910* 576

II. Nominationes Episcoporum . . . . . »

S. CONGREGATIO DE SACRAMENTIS.

De aetate admittendorum ad primam Communionem euchristicam. - *8 augusti 1910* 577

Annus II. - Vol. II. Die 15 Augusti 1910. Num. 15.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE

I.

CONCEDUNTUR INDULGENTIAE PLENARIAE ET PARTIALES FIDELIBUS QUI MISSAE QUOTIDIANAE LUGDUNI PRO PAUPERIBUS DEFUNCTIS CURA PIAE UNIONIS CRUCIFIXI A VENIA CELEBRANDAE, VEL IN SPIRITU SE SISTANT.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. - Caritatis opera eo digniora sunt, quae a Nobis adiuventur, quo hominibus duriore fortuna oppressis opem ferunt, eorumque potius animas quam corpora sublevare intendunt. Laeto igitur accepimus animo, pium opus in templo Deiparae Virginis ab Angelo salutatae civitatis Lugdunensis conditum fuisse, quod sibi potissimum proponit fidelibus in egestate defunctis auxilio venire, eisque aeterna solatia sacrosanctó Missae sacrificio quotidie implorare.

Cum vero dilectus filius canonicus Iosephus Lémann, Moderator piae consociationis SSmi a venia danda Crucifixi Redemptoris, humiles Nobis preces adhibuerit, ipsius Cardinalis Archiepiscopi Lugdunensis voto subnixas, ut pium huiusmodi opus caelestibus Ecclesiae thesauris ditare dignaremur; Nos hisce optatis, quantum in Domino possumus, annuendum existimavimus. Quare, de Omnipotentis Dei misericordia ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius auctoritate confisi, omnibus Christifidelibus, qui Sacro in memorata aede litando, quolibet anni ad cuiusque lubitum eligendo die, devote interfuerint, vel quamlibet Missam conspirante consensu ubilibet audierint, ac vere poenitentes et confessi, atque intra illius actionem sacra Communione refecti, Deo preces secundum praedicti pii operis institutum ac mentem effuderint, plenariam,

semel singulis mensibus lucrandam, omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praeterea iisdem fidelibus, qui corde saltem contriti, vel Sacro in eadem Ecclesia faciendo, vel cuivis alii Missae ubilibet celebrandae devote pariter adstiterint, atque ea durante, ut praefertur, oraverint, quo die id egerint, septem annos totidemque quadragenas de iniunctis eis seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Quas omnes et singulas indulgentias, peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes etiam animabus fidelium in Purgatorio detentis per modum suffragii applicari posse, largimur. Insuper pii operis supradicti mens et institutum est, ut sacrosanctum, quod supra diximus, Missae sacrificium ad labes poenasque fidelium defunctorum qui infra recensentur, singulis in hebdomada diebus expiandas valeat. Idest feria cuiusque hebdomadae secunda, litandum erit pro sacerdotibus hac vita in egestate functis, et quorum paroeciae « casuali », quod vocant, careant; nec non pro utriusque sexus religiosis, qui vel vexationis vel exilii causa ab omnibus derelicti diem supremum obierint. Feria autem tertia pro pauperibus et hominibus omni subsidio destitutis, qui in civitatibus moriantur; feria quarta pro egentibus agricolis; feria quinta pro militibus, qui vel in praeliis, vel in castris vel etiam in stativis mortem permixte occubuerint, aut sint publica contagione absumpti. Feria sexta pro miseris nautis et navigantibus, qui fluctibus obruti extremum vitae ediderint spiritum. Sabbato pro inopia laborantibus, qui in nosocomiis decesserint. Die denique dominico pro omnibus vagis hominibus, quorum mors ignoretur, nec non pro iis, qui sint aliquo infortunio interfecti.

In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo valituris.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die XXVIII Maii MDCCCCX Pontificatus Nostri anno septimo.

L. ✠ S.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

II.

RECURRENTE CENTENARIO ADEPTAE LIBERTATIS ANNIVERSARIO CONCEDUNTUR FIDELIBUS REIPUBLICAE MEXICANAE INDULGENTIAE PLENARIAE ET PARTIALES HOC ANNO TANTUM.

PIUS PP. X.

Gratiae, quae sunt auctori Deo pro omnibus bonis assidue persolvendae, iure meritoque Mexicanam gentem impellunt ad memoriam fausti suae nationis eventus religiosis auspiciis celebrandam. Primum enim iam volvitur saeculum, a quo populus ille se in libertatem vindicare coepit; et felicem hanc nacta occasionem patria Sodalitas, a catholicis diurnis commentariis, Sacrorum Antistitum votis ac suffragiis innixa, proposuit, ut a Mexico iusiurandum renovaretur, quo inde ab anno MDCCXXXVII se suaeque Deiparae Virginis *a Guadalupe* Patrocinio respublica credidit atque commisit.

Cum vero huiusmodi religionem fel. rec. Benedictus XIV Decessor Noster anno MDCCLIV auctoritate sua confirmaverit, cumque Nos semel atque iterum propensam voluntatem Nostram erga illam nobilem regionem ostenderimus, hoc potissimum gaudio affecti, quod ibi cuncti civium ordines se tantae Patronae beneficiis devinctos profiteantur, eamque eximia veneratione colant, precibus Mexicani Archiepiscopi ceterorumque eius Reipublicae Praesulum benigne exceptis, sollemne hoc fidei futurum testimonium caelestibus Ecclesiae thesauris libentes locupletamus. Quare quum secundo dominico die, proximi mensis Octobris, Beatae Virgini Mariae, divae Matri, sacro, in Mexici templis, pia praehabita in novem continuos dies supplicatione, sanctum, quod supra memoravimus, iusiurandum denuo dari constitutum sit; Nos, quo hoc fidei et pietatis opus in uberius animarum emolumentum cedat, omnibus ac singulis utriusque sexus Christifidelibus vere poenitentibus et confessis ac S. Communione refectis, quoties quamlibet ex Ecclesiis Cathedralibus, Basilicis, Conlegiatis, Parochialibus et Vicariis Reipublicae Mexicanae, secunda, uti diximus dominica Octobris huius vertentis anni, a primis vesperis ad occasum solis diei huiusmodi devote visitaverint, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, toties plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino cencedimus. Iis vero fidelibus,

qui corde saltem contrito, quocumque die novendiali praedictae supplicationi in quavis Ecclesia vel publico oratorio eiusdem Mexicanae ditionis adstiterint, septem annos totidemque quadragenas de iniunctis eis seu alias quomodolibet debitis poenitentiis in forma Ecclesiae consueta relaxamus. Quas omnes indulgentias, peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes etiam animabus Christifidelium in Purgatorio igne detentis per modum suffragii applicari posse misericorditer in Domino concedimus et largimur. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVI Iunii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

L. ✠ S.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

III.

ECCLESIA METROPOLITANA LEOPOLIENSIS LATINORUM TITULO BASILICAE MINORIS DECORATUR.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Constat apprime Cathedralem Leopoliensem Latinorum Ecclesiam, anno MCCCLXX sub titulo Deiparae Virginis Sideribus receptae aedificatam, ac deinde anno MCCCCXII in Metropolitanam erectam et constitutam, merito omnium sacrarum aedium Provinciae Galiciae, caput haberi atque appellari. Illuc quotannis innumeri peragre adventantes fideles, turmatim confluere solent, vetustissimam Deiparae Imaginem veneraturi, quae ex decreto Capituli Vaticani iam inde ab anno MDCCLXII aureo diademate redimita fuit. Virginis enim praesentem opem nobilis illius regionis incolae iugiter experti sunt. Ipse Poloniae, Russiae, et Lituaniae rex Ioannes Casimirus, una cum regni Proceribus, Senatu, nobiliumque virorum coetu, templum superenunciatum adivit ut in trepidis rebus atque in ancipiti Regni fortuna, praesidium numinis supplex impetraret; et Deiparam Regni Polonorum Reginam praedicans, instituens, Ipsius tutelae ac patrocinio se Regnumque suum sollemni nuncupato voto concredidit. Praeterea eadem in sacra

aede praestantibus artis operibus exculta, et divite suppellectili praedita, Beati Confessoris Iacobi de Strepa, Archiepiscopi Leopoliensis, sacrae exuviae summa quidem religione asservantur, mox per decretum Sanctae huius apostolicae Sedis in arcam argenteam elegantiorem transferendae. Nunc autem cum haec omnia memoria repetens venerabilis frater Iosephus Bilczewski, Archiepiscopus Leopoliensis Latinorum, capituli, cleri, populique sibi commissi votis obsecundans, Nos enixis precibus flagitaverit, ut Leopoliensem Metropolitanam Ecclesiam Basilicae Minoris titulo ac dignitatem cohonestare dignaremur Nos ut perinsigne idem templum potiori per Nos splendore renideat, optatis his annuendum propensa voluntate existimavimus. Quare cum ita sint, auctoritate Nostra Apostolica, praesentium vi, perpetuumque in modum Metropolitanam aedem Leopoliensem Latinorum sub titulo B. M. Virginis in coelum Assumptae, ad Minoris Basilicae titulum et dignitatem evehimus, omnibus et singulis privilegiis eidem attributis quae Basilicis Minoribus almae huius Urbis de iure competunt. Decernentes praesentes litteras firmas atque efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXI Iunii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

R. Card. Merry del Val,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

IV.

SACERDOTIBUS INSCRIPTIS IN RECENTER ADIECTA QUARTA SECTIONE PII CONSORTII SUB TITULO DEIPARAE VIRGINIS PERDOLENTIS, DIOECESIS MEDIOLANENSIS, CONCEDITUR PRIVILEGIUM MISSARUM.

PIUS PP X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Nobis exponendum curavit dilectus filius Paulus Colli, sacerdos, Moderator spiritualis theologici seminarii Mediolanensis, in hac dioecesi iam a duobus saeculis pium extare

sub titulo Deiparae Virginis Perdolentis sacerdotum consortium, cuius finis est Sacrum pro defunctis sodalibus gratuito litare. Cum vero tribus sectionibus, ex quibus huiusmodi consortium hucusque constitit, quarta sit recens adiecta, enixe Nos idem dilectus filius rogavit, ut quartae quoque huic sectioni easdem spirituales gratias, quae tribus aliis semel atque iterum concessae fuerint, impertiri dignaremur. Nos piis hisce votis obsecundantes, ac de Omnipotentis Dei misericordia ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius auctoritate confisi, praesentium tenore Apostolica auctoritate Nostra concedimus ac largimur, ut Missae quae de Ordinarii licentia, atque ex praedictae consortionis praescripto a presbyteris sociis pro defunctis confratribus ad quodlibet cuiusque Ecclesiae altare rite celebrabuntur, animae seu animabus pro qua seu pro quibus celebratae fuerint, perinde suffragentur, ac si ad privilegiatum altare peractae fuerint. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo valituris. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXI Iunii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

L. ✠ S.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

V.

ECCLESIA CATHEDRALIS PLOCENSIS AD DIGNITATEM BASILICAE MINORIS EVEHITUR.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Cathedralis Plocensis Ecclesia titulo S. Mariae Masoviensis, Cathedralibus omnibus Poloniae Russicae vetustate antecellit. Eminet structura, picturis muralibus vitreisque; nec minus innumeris priscae artis monumentis nobilitatur. Duo Polonorum reges inibi compositi in pace expectant immutationem, et splendida ipsorum sepulcra sacram eandem aedem exornant. Perinsignibus etiam Sanctorum reliquiis gaudet, et Sancti Sigismundi Burgundiae Regis caput antiqua ibidem religione asservatur. Est Sedes dioecesanae Confraterni-

tatis a SS. Sacramento; Sacrarium abundat mirandis sacris vasis, et pretiosa supellectile; adiacet Ecclesiae musaeum quod omnigenae artis conspicuis documentis excellet. Iam vero cum venerabilis frater Antonius Iulianus, Episcopus Plocensis Nos enixis precibus flagitaverit, ut Cathedralem ipsam suam, Basilicam Minorem renuntiare dignaremur, Nos gloriosas animo repetentes sacrae illius aedis memorias, votis his annuendum propensa voluntate censuimus. Quare cum ita sint Apostolica Nostra auctoritate, praesentium tenore, cathedrale templum Plocense titulo S. Mariae Masoviensis, ad Basilicae Minoris dignitatem evehimus; illique privilegia omnia tribuimus quae Minoribus almae huius Urbis Nostrae Basilicis de iure competunt. Decernentes praesentes litteras firmas atque efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nos obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 1 Iulii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

R. Card. Merry del Val,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

VI.

PIACULARIS PERPETUA MISSA, IN OMNIBUS GALLIAE ECCLESIIS INSTITUITUR ADDITA PLENARIA INDULGENTIA.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Romanum decet Pontificem, cui Militantis Ecclesiae divinitus regimen commissum est, ad Purgantem etiam Ecclesiam animum paterno studio convertere. Quare magno in primis animi solatio novimus non deesse pios in Gallia sacerdotes qui plures quotannis Missas sponte celebrent, ut abolita a civilibus legibus Missarum legata, quantum est situm in iis, suppleant; ipsosque sacerdotes merito laudis praeconio cohonestantes, minime dubitamus asserere, eosdem Deo Nobisque acceptissimum opus inchoasse. Nos ipsi praeterea iuxta mentem piorum fundatorum duo Missarum millia singulos in

annos celebranda providimus, ne vita functorum fidelium in purgatorio igne detentae animae tanto spirituali bono destituantur. Nunc autem novum cupientes Pontificalis sollicitudinis argumentum proferre, placet Nobis multorum Galliae Antistitum votis annuere, et sollemnem in universa eadem natione supplicationem indicere, ut animae defunctorum ipsorum piaculari Sacro ritu litato a peccatis solvantur. Itaque Apostolica Nostra auctoritate praesentium vi perpetuumque in modum edicimus, ut singulis annis uno e Novembris mensis dominicis diebus in universis Galliae Ecclesiis ad eum quem supra diximus finem, requietis Missa celebretur; omnibusque et singulis fidelibus ex utroque sexu qui eadem dominica in Ecclesiis ipsis admissorum confessione expiati, coelestibus epulis se reficiant, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam ad labes poenasque defunctorum in forma Ecclesiae solita expiandas concedimus. Decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces semper existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et in posterum spectabit, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum, die VI Iulii MCMX, Pontificatus Nostri anno septimo.

L. ✠ S.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

S. CONGREGATIO S. OFFICII

(SECTIO DE INDULGENTIIS)

DUBIA CIRCA INTERPRETATIONEM MOTUS PROPRII "CUM PER APSTOLICAS", DIEI 7 APRILIS 1910.

Feria IV, die 13 Iulii 1910.

Circa interpretationem Motus Proprii « *Cum per Apostolicas* » diei 7 Aprilis currentis anni 1910 Supremae huic Sacrae Congregationi S. Officii sequentia dubia proposita sunt:

1.° Utrum Sacrae Congregationi S. Officii recognoscendae exhiberi debeant concessiones Indulgentiarum et facultatum Indulgentias respicientium, quae ante diem 1^{am} Novembris 1908 a S. Congregatione de Propaganda Fide factae fuerunt suis subditis.

2.° Utrum exhiberi debeant recognitioni Congregationis S. Officii concessiones Indulgentiarum et facultatum Indulgentias respicientium factae ab eadem Congregatione de Propaganda Fide post diem 1^{am} Novembris 1908 et in posterum ab eadem faciendae suis subditis.

Quibus mature perpensis, Emi ac Rmi DD. Cardinales Inquisitores Generales in plenario conventu habito feria IV, die 13 curr. mensis Iulii, respondendum decreverunt:

Ad 1.um Negative.

Ad 2.um Negative.

Et ad mentem. Mens est ut firma et observanda maneat lata lex per Decretum S. Congregationis Indulgentiarum ac SS. Reliquiarum a Benedicto XIV approbatum die 28 Ianuarii 1756, confirmatum a Pio PP. IX, die 14 Aprilis 1856, iterumque confirmatum a SSmo Dño Nostro Pio PP. X, die 29 Septembris 1908 *(Ordo servandus in Romana Curia, Normae peculiares cap. VII, art. 2, n. 81)* hoc est:

« Impetrantes posthac generales Indulgentiarum concessiones teneri sub poena nullitatis gratiae obtentae exemplar earumdem concessionum ad Secretariam S. Congregationis deferre ». Idest ad Secretariam S. Officii.

Sequenti vero feria V, die 14 eiusdem mensis, SSmus D. N. D. Pius

divina providentia Papa X, in solita audientia R. P. D. Adsessori S. Officii impertita, Emorum Patrum resolutiones adprobare et confirmare dignatus est.

Romae, ex Aedibus S. Officii, die 15 Iulii 1910.

Aloisius Giambene, *Substitutus pro Indulgentiis.*

L. ✠ S.

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

DECRETUM.

Postulante Archiepiscopo S. Ioannis Terraenovae quaenam methodus posthac servanda esset in providendis episcopalibus sedibus illius provinciae quae nonnullos ante annos erecta est, SSmus Dominus Noster Pius PP. X, de consulto S. Congregationis Consistorialis iuxta votum Delegati apostolici Canadiensis dominii et Terranovae, statuit et decrevit ut in provisione sedium episcopalium memoratae provinciae ecclesiasticae eaedem serventur normae quae vigent in provinciis dominii Canadiensis, contrariis quibusvis non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis Consistorialis, die 18 Iulii 1910.

C. Card. De Lai, *Secretarius.*

L. ✠ S. S. Tecchi, *Adsessor.*

NOMINATIONES EPISCOPORUM.

SSmus D. N. Pius PP. X, decreto Sacrae Congregationis Consistorialis, elegit:

25 iulii 1910. — R. P. D. Aloisium Boschi, episcopum Ripanum, in Delegatum Apostolicum dioecesis Montis Alti, durante infirmitate illius episcopi et ad nutum S. Sedis.

26 iulii 1910. — R. P. D. Paulum Aemilium Bergamaschi, episcopum cathedralis ecclesiae Troianae, in archiepiscopum titularis ecclesiae Areopolitanae.

27 iulii 1910. — R. D. Iosephum Chartrand, rectorem cathedralis ecclesiae Indianopolitanae ibique vicarium generalem episcopi, in episcopum titularis ecclesiae Flaviadensis cum deputatione in Coadiutorem cum futura successione R. P. D. Francisci Silas Chatard, episcopi Indianopolitani.

Mandavit autem idem SS̃mus Dominus ut hac de re Litterae Apostolicae sub plumbo ad tramitem iuris expediantur.

S. CONGREGATIO DE SACRAMENTIS

DECRETUM

DE AETATE ADMITTENDORUM AD PRIMAM COMMUNIONEM EUCHARISTICAM.

Quam singulari Christus amore parvulos in terris fuerit prosequutus, Evangelii paginae plane testantur. Cum ipsis enim versari in deliciis habuit; ipsis manus imponere consuevit; ipsos complecti, ipsis benedicere. Idem indigne tulit repelli eos a discipulis, quos gravibus his dictis reprehendit: ***Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos; talium est enim regnum Dei*** [1]. Quanti vero eorundem innocentiam animique candorem faceret, satis ostendit quum, advocato parvulo, discipulis ait: ***Amen dico vobis, nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum coelorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est maior in regno coelorum. - Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo me suscipit*** [2].

[1] MARC., X, 13, 14, 16.
[2] MATTH., XVIII, 3, 4, 5.

Haec memorans catholica Ecclesia, vel a sui primordiis, admovere Christo parvulos curavit per eucharisticam Communionem, quam iisdem subministrare solita est etiam lactentibus. Id, ut in omnibus fere antiquis libris ritualibus ad usque saeculum XIII praescriptum est, in baptizando fiebat, eaque consuetudo alicubi diutius obtinuit; apud Graecos et Orientales adhuc perseverat. Ad summovendum autem periculum, ne lactentes praesertim panem consecratum eiicerent, ab initio mos invaluit Eucharistiam iisdem sub vini tantum specie ministrandi.

Neque in baptismate solum, sed subinde saepius divino epulo reficiebantur infantes. Nam et ecclesiarum quarundam consuetudo fuit Eucharistiam praebendi puerulis continuo post clerum, et alibi post adultorum Communionem residua fragmenta iisdem tradendi.

Mos hic deinde in Ecclesia latina obsolevit, nec sacrae mensae participes fieri coeperunt infantes, nisi illucescentis rationis usum aliquem haberent et Augusti Sacramenti notitiam quandam. Quae nova disciplina, ab aliquot Synodis particularibus iam recepta, solemni sanctione firmata est oecumenici Concilii Lateranensis IV, anno MCCXV, promulgato celebri canone XXI, quo fidelibus, postquam aetatem rationis attigerint, sacramentalis Confessio praescribitur et Sacra Communio, hisce verbis: « Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discre-
« tionis pervenerit, omnia sua solus peccata confiteatur fideliter, saltem
« semel in anno proprio sacerdoti, et iniunctam sibi poenitentiam
« studeat pro viribus adimplere, suscipiens reverenter ad minus in
« Pascha Eucharistiae sacramentum, nisi forte de consilio proprii sacer-
« dotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione
« duxerit abstinendum ».

Concilium Tridentinum [1], nullo pacto reprobans antiquam disciplinam ministrandae parvulis Eucharistiae ante usum rationis, Lateranense decretum confirmavit et anathema dixit in eos qui contra sentirent: « Si quis negaverit omnes et singulos Christi fideles utriusque sexus,
« quum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis, saltem
« in Paschate, ad communicandum, iuxta praeceptum S. Matris Eccle-
« siae, anathema sit » [2].

Igitur vi allati et adhuc vigentis decreti Lateranensis, Christi fideles, ubi primum ad annos discretionis pervenerint, obligatione tenentur accedendi, saltem semel in anno, ad Poenitentiae et Eucharistiae sacramenta.

[1] Sess. XXI, *de Communione*, c. 4.
[2] Sess. XIII, *de Eucharistia*, c. 8, can. 9.

Verum in hac rationis, seu discretionis aetate statuenda haud pauci errores plorandique abusus decursu temporis inducti sunt. Fuerunt enim qui aliam sacramento Poenitentiae, aliam Eucharistiae suscipiendae discretionis aetatem assignandam esse censerent. Ad Poenitentiam quidem eam esse aetatem discretionis iudicarunt, in qua rectum ab inhonesto discerni posset, adeoque peccari; ad Eucharistiam vero seriorem requiri aetatem, in qua rerum fidei notitia plenior animique praeparatio posset afferri maturior. Atque ita, pro variis locorum usibus hominumve opinionibus, ad primam Eucharistiae receptionem hinc decem annorum aetas vel duodecim, hinc quatuordecim vel maior etiam est constituta, prohibitis interim ab eucharistica Communione pueris vel adolescentibus praescripta aetate minoribus.

Istiusmodi consuetudo, qua per speciem tutandi decoris augusti Sacramenti arcentur ab ipso fideles, complurium exstitit causa malorum. Fiebat enim ut puerilis aetatis innocentia a Christi complexu divulsa, nullo interioris vitae succo aleretur; ex quo illud etiam consequebatur, ut praevalido destituta praesidio iuventus, tot insidiis circumventa, amisso candore, ante in vitia rueret, quam sancta mysteria delibasset. Etiamsi vero primae Communioni diligentior institutio et accurata sacramentalis Confessio praemittatur, quod quidem non ubique fit, dolenda tamen semper est primae innocentiae iactura, quae, sumpta tenerioribus annis Eucharistia, poterat fortasse vitari.

Nec minus est reprobandus mos pluribus vigens in locis, quo sacramentalis Confessio inhibetur pueris nondum ad eucharisticam mensam admissis, aut iisdem absolutio non impertitur. Quo fit ut ipsi peccatorum fortasse gravium laqueis irretiti magno cum periculo diu iaceant.

Quod vero maximum est, quibusdam in locis pueri nondum ad primam Communionem admissi, ne instante quidem mortis discrimine, Sacro muniri Viatico permittuntur, atque ita, defuncti et more infantium illati tumulo, Ecclesiae suffragiis non iuvantur.

Eiusmodi damna inferunt qui extraordinariis praeparationibus primae Communioni praemittendis plus aequo insistunt, forte minus animadvertentes, id genus cautelae a Ianseniani erroribus esse profectum, qui Sanctissimam Eucharistiam praemium esse contendunt, non humanae fragilitatis medelam. Contra tamen profecto sensit Tridentina Synodus quum docuit, eam esse « antidotum quo liberemur a culpis « quotidianis et a peccatis mortalibus praeservemur » [1]; quae doctrina

[1] Sess. XIII, *de Eucharistia*, c. 2.

nuper a Sacra Congregatione Concilii pressius inculcata est decreto die XXVI mensis Decembris an. MDCCCCV lato, quo ad Communionem quotidianam aditus universis, tum provectioris tum tenerioris aetatis patuit, duabus tantummodo impositis conditionibus, statu gratiae et recto voluntatis proposito.

Nec sane iusta causa esse videtur quamobrem, quum antiquitus sacrarum specierum residua parvulis etiam lactentibus distribuerentur, extraordinaria nunc praeparatio a puerulis exigatur qui in primi candoris et innocentiae felicissima conditione versantur, mysticoque illo cibo, propter tot huius temporis insidias et pericula indigent maxime.

Quos reprehendimus abusus ex eo sunt repetendi, quod nec scite nec recte definiverint, quaenam sit aetas discretionis, qui aliam Poenitentiae, aliam Eucharistiae assignarunt. Unam tamen eandemque aetatem ad utrumque Sacramentum requirit Lateranense Concilium, quum coniunctum Confessionis et Communionis onus imponit. Igitur, quemadmodum ad Confessionem aetas discretionis ea censetur, in qua honestum ab inhonesto distingui potest, nempe qua ad usum aliquem rationis pervenitur; sic ad Communionem ea esse dicenda est, qua eucharisticus panis queat a communi dignosci; quae rursus eadem est aetas in qua puer usum rationis est assequutus.

Nec rem aliter acceperunt praecipui Concilii Lateranensis interpretes et aequales illorum temporum. Ex historia enim Ecclesiae constat, synodos plures et episcopalia decreta, iam inde a saeculo XII, paulo post Lateranense Concilium, pueros annorum septem ad primam Communionem admisisse. Exstat praeterea summae auctoritatis testimonium, Doctor Aquinas, cuius haec legimus: « Quando iam pueri *incipiunt ali-* « *qualem* usum rationis habere, ut possint devotionem concipere huius « Sacramenti (Eucharistiae), tunc potest eis hoc Sacramentum conferri »[1]. Quod sic explanat Ledesma: « Dico ex omnium consensu, quod omni- « bus habentibus usum rationis danda est Eucharistia, quantumcumque « cito habeant illum usum rationis; esto quod adhuc confuse cognoscat « ille puer quid faciat »[2]. Eumdem locum his verbis explicat Vasquez: « Si puer semel ad hunc usum rationis pervenerit, statim ipso iure « divino ita obligatur, ut Ecclesia non possit ipsum omnino liberare »[3]. Eadem docuit S. Antoninus, scribens: « Sed cum est doli capax (puer), « cum scilicet potest peccare mortaliter, tum obligatur ad praeceptum

[1] *Summ. Theol.*, 3 part., q. 80, a. 9, ad 3.
[2] In S. THOM., 3 p., q. 80, a. 9, dub. 6.
[3] In 3 P., S. THOM., disp. 214, c. 4, n. 43.

« de Confessione, et per consequens de Communione » [1]. Tridentinum quoque Concilium ad hanc impellit conclusionem. Dum enim memorat Sess. XXI, c. 4: « parvulos usu rationis carentes nulla obligari neces-« sitate ad sacramentalem Eucharistiae communionem », unam hanc rei rationem assignat, quod peccare non possint: « Siquidem, inquit, ade-« ptam filiorum Dei gratiam in illa aetate amittere non possunt ». Ex quo patet hanc esse Concilii mentem, tunc pueros Communionis necessitate atque obligatione teneri quum gratiam peccando possunt amittere. His consonant Concilii Romani verba, sub Benedicto XIII celebrati ac docentis, obligationem Eucharistiae sumendae incipere « postquam pue-« ruli ac puellae ad annum discretionis pervenerint, ad illam videlicet « aetatem in qua sunt apti ad discernendum hunc sacramentalem cibum, « qui alius non est quam verum Iesu Christi corpus, a pane communi « et profano, et sciunt accedere cum debita pietate ac religione » [2]. Catechismus Romanus autem, « qua aetate, inquit, pueris sacra mysteria « danda sint, nemo melius constituere potest quam pater et sacerdos, « cui illi confiteantur peccata. Ad illos enim pertinet explorare, et a « pueris percunctari, an huius admirabilis Sacramenti cognitionem ali-« quam acceperint et gustum habeant » [3].

Ex quibus omnibus colligitur aetatem discretionis ad Communionem eam esse, in qua puer panem eucharisticum a pane communi et corporali distinguere sciat ut ad altare possit devote accedere. Itaque non perfecta rerum Fidei cognitio requiritur, quum aliqua dumtaxat elementa sint satis, hoc est *aliqua cognitio;* neque plenus rationis usus, quum sufficiat usus quidam incipiens, hoc est *aliqualis usus rationis.* Quapropter Communionem ulterius differre, ad eamque recipiendam maturiorem aetatem constituere, improbandum omnino est, idque Apostolica Sedes damnavit pluries. Sic fel. rec. Pius Papa IX litteris Cardinalis Antonelli ad episcopos Galliae datis die XII Martii anno MDCCCLXVI invalescentem in quibusdam dioecesibus morem protrahendae primae Communionis ad maturiores eosque praefixos annos acriter improbavit. Sacra vero Congregatio Concilii, die XV mensis Martii an. MDCCCLI Concilii Provincialis Rothomagensis caput emendavit, quo pueri vetabantur infra duodecimum aetatis annum ad Communionem accedere. Nec absimili ratione se gessit haec S. Congregatio de disciplina Sacramentorum in causa Argentinensi die XXV mensis Martii anno MDCCCCX; in qua cum

[1] P. III, tit. 14, c. 2, § 5.

[2] *Istruzione per quei che debbono la prima volta ammettersi alla S. Comunione.* Append. XXX, P. 11.

[3] P. II, *De Sacr. Euchar.,* n. 63.

ageretur, admittine possent ad sacram Communionem pueri vel duodecim vel quatuordecim annorum, rescripsit: « Pueros et puellas, cum « ad annos discretionis seu ad usum rationis pervenerint, ad sacram « mensam admittendos esse ».

Hisce omnibus mature perpensis, Sacer hic Ordo de disciplina Sacramentorum, in generali Congregatione habita die XV mensis Iulii a. MDCCCCX, ut memorati abusus prorsus amoveantur et pueri vel a teneris annis Iesu Christo adhaereant, Eius vitam vivant, ac tutelam inveniant contra corruptelae pericula, sequentem normam de prima puerorum Communione, ubique servandam statuere opportunum censuit.

I. Aetas discretionis tum ad Confessionem tum ad S. Communionem ea est, in qua puer incipit ratiocinari, hoc est circa septimum annum, sive supra, sive etiam infra. Ex hoc tempore incipit obligatio satisfaciendi utrique praecepto Confessionis et Communionis.

II. Ad primam Confessionem et ad primam Communionem necessaria non est plena et perfecta doctrinae christianae cognitio. Puer tamen postea debebit integrum catechismum pro modo suae intelligentiae gradatim addiscere.

III. Cognitio religionis quae in puero requiritur, ut ipse ad primam Communionem convenienter se praeparet, ea est, qua ipse fidei mysteria necessaria necessitate medii pro suo captu percipiat, atque eucharisticum panem a communi et corporali distinguat ut ea devotione quam ipsius fert aetas ad SS. Eucharistiam accedat.

IV. Obligatio praecepti Confessionis et Communionis, quae puerum gravat, in eos praecipue recidit qui ipsius curam habere debent, hoc est in parentes, in confessarium, in institutores et in parochum. Ad patrem vero, aut ad illos qui vices eius gerunt, et ad confessarium, secundum Catechismum Romanum, pertinet admittere puerum ad primam Communionem.

V. Semel aut pluries in anno curent parochi indicere atque habere Communionem generalem puerorum, ad eamque, non modo novensiles admittere, sed etiam alios, qui parentum confessariive consensu, ut supra dictum est, iam antea primitus de altari sancta libarunt. Pro utrisque dies aliquot instructionis et praeparationis praemittantur.

VI. Puerorum curam habentibus omni studio curandum est ut post primam Communionem iidem pueri ad sacram mensam saepius accedant, et, si fieri possit, etiam quotidie, prout Christus Iesus et mater Ecclesia desiderant, utque id agant ea animi devotione quam talis fert aetas. Meminerint praeterea quibus ea cura est gravissimum quo tenentur officium providendi ut publicis catechesis praeceptionibus pueri ipsi interesse

pergant, sin minus, eorundem religiosae institutioni alio modo suppleant.

VII. Consuetudo non admittendi ad confessionem pueros, aut numquam eos absolvendi, quum ad usum rationis pervenerint, est omnino improbanda. Quare Ordinarii locorum, adhibitis etiam remediis iuris, curabunt ut penitus de medio tollatur.

VIII. Detestabilis omnino est abusus non ministrandi Viaticum et Extremam Unctionem pueris post usum rationis eosque sepeliendi ritu parvulorum. In eos, qui ab huiusmodi more non recedant, Ordinarii locorum severe animadvertant.

Haec a PP. Cardinalibus Sacrae huius Congregationis sancita SSmus D. N. Pius Papa X, in audientia diei VII currentis mensis omnia adprobavit, iussitque praesens edi ac promulgari decretum. Singulis autem Ordinariis mandavit ut idem decretum, non modo parochis et clero significarent, sed etiam populo, cui voluit legi quotannis tempore praecepti paschalis, vernacula lingua. Ipsi autem Ordinarii debebunt, unoquoque exacto quinquennio, una cum ceteris dioecesis negotiis, etiam de huius observantia decreti ad S. Sedem referre.

Non obstantibus contrariis quibuslibet.

Datum Romae ex Aedibus eiusdem S. Congregationis, die VIII mensis Augusti anno MDCCCCX.

D. CARD. FERRATA, *Praefectus.*

Ph. Giustini, *a secretis.*

S. CONGREGATIO CONCILII

Cum haec S. C. ad dubium propositum a R. P. D. Episcopo Gerundensi, in plenario coetu, diei 22 Ianuarii currentis anni reposuerit: « Pauperes (in Hispania) ut fruantur indulto quadragesimali non teneri ad eleemosynam elargiendam: teneri autem si frui velint aliis privilegiis Bullae Cruciatae »; postea quaesitum etiam fuit utrum iidem pauperes tenerentur, erogata eleemosyna, Summarium Bullae accipere ut gaudere possint indulto ibidem expresso, quo « tam quadragesimalibus quam ceteris anni diebus ovis et lacticiniis uti et vesci libere et licite valeant ». Re autem relata SS. D. N. Pio Papae X ab infrascripto S. C. Cardinali Praefecto in audientia diei 28 Iunii nuper elapsi, Sanctitas Sua declarare dignata est: Pauperes in Hispania, non soluta eleemosyna pro

Bulla Cruciatae adsignata, posse frui indulto quoad ova et lacticinia, quod in memorata Bulla continetur; et hanc declarationem ab hac S. C. edi mandavit. Contrariis quibuscumque, etiam speciali mentione dignis, minime obstantibus.

Datum in S. C. Concilii, die 4 Iulii 1910.

C. Card. Gennari, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Basilius Pompili, *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

BALTIMOREN.

NULLITATIS MATRIMONII. (Reid-Parkhust).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno septimo, die 30 Iunii 1910, RR. PP. DD. Auditores M. Lega, Decanus, Ponens, *Gustavus Persiani, Guilelmus Sebastianelli, Seraphinus Many, Franciscus Heiner, Ioannes Prior, Aloisius Sincero, Ioseph Mori, Fridericus Cattani, Antonius Perathoner, Ioseph Alberti, videntes, per commissionem cum clausula « videntibus omnibus » in hac Causa* Baltimoren. - Nullitatis Matrimonii, *inter Dñam Mariam Reid, repraesentatam per legitimos procuratores Santucci et Astorri, Advocatos, et Fridericum Parkhust, interveniente et disceptante in causa Vinculi Defensore ex officio, sequentem tulerunt sententiam.*

Die 21 Sept. anno 1887, Maria Reid catholica, matrimonium inivit cum Friderico Parkhust, acatholico non baptizato, in urbe Washington, coram Rev. Dño Chapelle, rectore paroeciae S. Matthaei illius civitatis, legitime servata Tridentina forma. Vita communis duravit ad 11 annos et inde nati sunt quatuor filii. Sensim enatae sunt discordiae inter coniuges et eousque creverunt ut vir divortium, ita dictum civile, petierit et obtinuerit. Anno 1901 domina Maria Reid mense Iulio Romam se contulit ac mense Augusto anno 1901 matrimonium quod dicunt civile, cum quodam viro principe romano contraxit. Cupiens vero cum eodem viro matrimonium etiam religiosum inire, matrimonium cum Domino Parkhust initum accusare coepit, contendens hoc invalidum fuisse vel quia nulla intercessit dispensatio ab

impedimento disparitatis cultus, aut si concessa fuit, irrita dicenda est, utpote a se non expetita, atque concessa, praetermissis necessariis *cautionibus;* eo magis quia eius persuasio et intentio fuit contrahendi cum baptizato, minime vero cum infideli.

Causa haec antea cognita fuit a S. Congregatione Propagandae Fidei, quae censuit non constare de nullitate matrimonii, anno 1905, mense Maio. Instante Maria Reid haec caussa ex commissione Beatissimi Patris delata fuit ad Hunc S. O. definienda, *videntibus omnibus,* et in hodierna actione quaestio proponitur sub dubio: « *An constet de matrimonii nullitate in casu?* »

In solutionem quaestionis in primis considerarunt RR. DD. matrimonium, quamvis dubium et controversum, frui beneficio possessionis in casu: unde in partem negantem refunditur onus probandi quod eadem contendit. Ad rem Card. D'Annibale haec habet. (P. III, n. 478): « ..... si certo non appareat matrimonium irritum fuisse, pro matrimonio (quod possidet) *regulariter* respondendum est: ideoque tametsi pro valore matrimonii *nulla,* pro nullitate *probabilis* tantum ratio subsit ».

Et S. Officii Instructio 18 Decembr. 1872, a Patronis citata, docet: « in dubium standum est pro valore matrimonii..... licet autem ab hoc principio recedere aequum sit, quando nimirum..... *quaestio agitatur de facto,* utrum scilicet fuerit, numquam contractum, necne ». Hac de caussa Card. D'Annibale apponit limitationem *regulariter,* innuens casum exceptionis ab Instructione positae, quando scilicet dubium est utrum matrimonium contractum fuerit, necne. In themate autem nullam quaestionem subesse patet, utrum nempe matrimonium fuerit contractum, necne in facie Ecclesiae, servata Tridentina forma: sed dubium est utrum fuerit valide contractum, praevia dispensatione impedimenti disparitatis cultus. Ipsam autem dispensationem frui hac praesumptione, et hinc, esse in *possessione* evincitur *ex iuris* principiis in genere et ex *facto.*

In primis deducitur *ex facto* quod referatur in libris Curiae Baltimoren. Solemne est in H. S. O. ut libri, etsi non subscripti, qui detinentur in Archiviis, plenam fidem faciant de actis inibi relatis: « *idem esse scripturam esse publicam, sive quod illa sit sumpta ex publico Archivio* » *(dec. 3, n. 18, p. 8, Recent).* - Et in *decis. 766, n. 2, p. 3.* Domini firmarunt libros « *uti detentos ex necessitate officii et a personis auctoritate publica deputatis, fidem mereri* » et in *decis. 252, n. 3, p. 3:* « Liber..... factus ab Officiali ex necessitate officii sui probat » et in *decis. 91, n. 1, p. 14,* librorum pro usu Reipublicae conscriptorum « *fides et auctoritas magna esse debet* ». Neque in adnotationibus in libris protocollaribus ad fidem faciendam requiri subscriptionem, tradit De Luca, *de iudic. disc. 27,*

n. 27, et firmatum est in *decis. 628, n. 1, sq., p. 2, Recent.* Deinde considerarunt RR. DD. adnotationes in libris Curiae aequivalere *Protocollo,* quod Reiffenstuel, - *de fid. instrument.* - definit « *esse primam et originalem scripturam, in qua breviter a Tabellione adnotatur substantia actus gesti* ». Item tradit cum communi Schmalzgrueber, - *de fid. instrument, n. 25,* - *Protocollum, quamvis non subscriptum, eamdem vim habere quam ipsum originale seu solemne instrumentum.*

Praeterea *l. c., n. 47,* docet idem Schmalzg.: Quaeritur IV, quid probent libri officialium publicorum? Si scriptus sit talis liber ab officiali publico ad hoc deputato, et de iis quae ad officium illius pertinent plene probant factum ibi relatum, non minus quam instrumentum confectum a Notario ». Libros autem Curiae Baltimoren. confici a Cancellario refert Rev. Dñus Marchetti: « Il Cancelliere infatti teneva e « tiene conto del numero delle dispense ». Magnam vero auctoritatem habere eiusmodi scripturas, utpote asservatas in publico Archivio, probat idem Schmalz., *l. c., n. 40,* et asserit: « Licet talis scriptura secundum se publica non sit, prout est illa quae per publicum notarium confecta est, vim tamen publici instrumenti habet, tum ratione loci quod in Archivio recondita fuerit; tum ratione personae, quod per publicum et iuratum officialem, seu ministrum, sit registrata » et confirmat Rota in *decis. 379, La seconda n. 6 et 7, p. 13, Recent:* « ..... Archivium Episcopi..... publicum reputatur, et ideo regulariter scripturis in eo retentis integra fides quoad omnia praestari debet ad text. in *c. 2,* ibique Gloss., in verb. sigillum. *De fid. instrument.....* Rota c. Merlino, *decis. 264, num. 3* ».

Considerarunt insuper Domini de sequuta dispensatione fidem fieri debuisse a Curia Baltimoren., quae uti videtur, eamdem concessit *in forma gratiosa,* producentem suum effectum a *momento* concessionis, adeo ut parochus coniunxerit sponsos, iam coniugio idoneos, seu *dispensatos.* Eo magis haec valent, quia Patroni absolute nec negare audent dispensationem concessam fuisse, sed super eius authenticitate et genuinitate dubia movent, quia in quatuor diversis exemplaribus relatum fuerit authographum, seu Protocollum, dispensationis conservatum in Curia Baltimoren. Quum vero *ex facto,* quod referatur in libris Curiae Baltimoren., *possessionem* nanciscatur dispensatio, consequitur quod, si aliquod moveatur dubium circa eius valorem, invocandum est principium « *in dubium standum est pro valore actus* » et quidem, sive dubitetur an dispensatio rite petita, sive quaeratur an rationabiliter aut legitime concessa vel partibus significata fuerit. Quae valent etsi agatur de Delegato aut de exequutore dispensationis, uti animadvertit De Iustis *(de dispens.*

matrim. l. III, c. 1, n. 84): tanto magis quando quaestio est de matrimonio iam inito. Ait S. Alphonsus: « Non potest matrimonium contrahi si impedimentum sit certum et dubitatur num obtenta sit dispensatio: tunc enim possidet impedimentum. *Secus esset, si constet de dispensatione et dubitetur de eius valore: quia tunc possessio stat pro valore dispensationis* » *(Theol. mor., l. VI, n. 902)*.

Sed antea quam ad examen revocentur singulae oppositae exceptiones, iuvat firmare Regulam ab H. S. O. solemniter enunciatam in una Romana, *2 maii 1727, c. Ratto, n. 1.* « Omnis praesumptio militare debet pro validitate matrimonii, nullaque ratio habenda est de oppositis exceptionibus quando illae non sunt adeo perstringentes et efficaces, ut incontinenti et concludentissime evincant praetensam nullitatem, sive ex defectu liberi consensus, sive ex alia irritanti caussa promanantem ». Maxime notabilis visa est RR. DD. regula quae firmatur in *dec. 406, n. 1, p. 1, Recent;* scilicet « *Responsum est, tempus decennii esse necessarium ad praesumendum matrimonium legitimum quando de eo aliter non constat* ». Sane heic agitur de simplici praesumptione quae quamcumque admittit contrariam probationem; siquidem in re matrimoniali introduci non poterat praescriptio, constituta in re patrimoniali « *ne rerum dominia semper incerta manerent* ». - Ast praesumptiones pro valore matrimonii eo graviores et fortiores habendae sunt, quum maxime expediat Reipublicae Catholicae ne matrimonia in facie Ecclesiae inita, facile in dubitationem adducantur, neque facile praevalere possint exceptiones adversum matrimonii valorem adductae. Nam, praecipue post longi temporis lapsum a celebratione, si facilius et commodius dubia excitantur adversus actus valorem, difficilius dilui possunt. Huc spectat sententia Innocentii III, in *cap. 47, De testibus:* « tolerabilius est, aliquos contra statuta hominum dimittere copulatos quam coniunctos legitime contra statuta Domini separare ».

In meritum autem factarum exceptionum *ad factum* controversum quod attinet, RR. DD. haec considerarunt: 1.° hodie ne in controversiam quidem adducitur, Fridericum non fuisse baptizatum, ut hinc revera impedimentum obstitisse disparitatis cultus.

2.° Ab omnibus admittitur Dñum Parkhust esse virum fidedignum; actrix absque ambagibus fatetur. « Era ritenuto per uomo rispettabilis- « simo » ita etiam eius mater; et Dñus Sweeny: « Io lo considero tale « di stima generale ».

3.° Certum est Mariam actricem parum aut nihil sollicitam fuisse de cognoscenda veritate circa sectam religiosam cui addictus erat Fridericus; et utrum baptisma susceperat, interrogata enim: « à l'époque

« où vous avez consenti à épouser Frideric Hale Parkhust, avez vous « jamais demandé s'il avait été baptizé ou non; ou avez vous autorisé « d'autres à le lui demander ? » reponit: « No giammai ». Haec responsio vero pro intentione actricis profluere videtur a persuasione quam ipsa praesefert, suum sponsum fuisse baptizatum: sed in praesentiarum certum est, Mariam suam intimam hanc persuasionem numquam intendisse ponere uti conditionem *sine qua non* seu, se refundentem in errorem personae; nam, interrogata: « Avez-vous posé au moment « même de votre mariage soit oralement, soit mentalement la condi- « tion suivante: Je te marie, Frideric Hale Parkhust parceque je te crois « baptizé, et si tu n'es pas baptizé, je ne te prende pas pour mon époux ? « reponit: « No, non mi entrò mai per la testa ».

4.° Item in probatis existit tractatus habitos fuisse cum Parocho Chapelle circa dispensationem necessariam pro matrimonio ineundo: hoc affirmat ipse Dñus Chapelle, actricis Mater et Parkhust, et confirmat Dñus Sweeny: Actrix vero negat se in his aliquam partem habuisse; ast contradicit Dñus Chapelle et Dñus Parkhust. Actrix vero non inficiatur eius matrem huic negotio incubuisse: ait enim: « Io ritenevo che « tutte le pratiche necessarie venivano fatte dal parroco Chapelle e da « mia madre, siccome non fui richiesta di nulla in quest'affare ». - « Nes- « suno mi fece da agente, ma siccome il Dott. Chapelle doveva ese- « guire la cerimonia nuziale, ritenevo ch' egli avesse sistemata ogni cosa « regolarmente ».

Mater vero ad interrogationem: « Era detto allora qualche cosa « intorno alla dispensa ? » R. « Sì, signore ». Item interrogata: « Voi e « vostra figlia parlaste col Prete intorno alla dispensa ? » R. « Io faceva ». « Sapevate se il Prete scrisse o disse ch' egli scriverebbe per la neces- « saria dispensa ? » R. « Il Prete disse, egli attenderebbe a quello ». Item mater apprime edocta erat de dispensatione quae obtinenda erat pro validitate matrimonii initi a catholico cum viro infideli, et in casu percontata est parochum loci Bangor Dñum Sweeny de conditione religiosa Dñi Parkhust; at certe rescire non potuit, utrum hic fuerit baptizatus: refert enim parochus: « Io scrissi a lui a tale scopo che io « capiva che egli apparteneva ad una famiglia metodista: il fatto è che « io ricevetti una lettera da lei, riguardante lui, e dava informazioni che « la famiglia apparteneva alla denominazione metodista..... Io non ho « alcuna prova di questa idea al di là di una chiacchiera generale ». Quae autem hac de re mater scivit aut scire certo non potuit, omni procul dubio et filiam non latebant. Fluit autem ex tenore attestationum et sponsam eiusque matrem non admodum fuisse sollicitas de

conditione religiosa sponsi: hoc Parkhust diserte testatur, aiens: « La « questione non era trattata come di grande importanza, e per quanto « io adesso possa ricordare, fu soltanto il soggetto di una singola con- « versazione ».

5.° Item certum est dispensationem non fuisse lectam in actu celebrationis nuptiarum; prouti dubitare non licet, cautiones ex parte viri non scriptis sed dumtaxat oretenus datas fuisse et significatas fuisse, saltem coram parocho.

6.° Nullum serium dubium moveri potest adversus authenticitatem actus dispensationis deductum ex quadruplici exemplari, nam si demas exemplar a Rmo Dño Marchetti exhibitum, alia exemplaria non erant de verbo ad verbum exscripta ab authographo sed simplices erant attestationes de sequuta dispensatione, et animadversum fuit ex ratione qua obtentum est primum exemplar, excludi penitus et absolute sive quod authographum corrumpi potuerit aut voluerit, sive quod non fideliter, data opera, exscriptum fuerit. Nam inopinato a Curia Baltimoren., seu nulla praevia notitia de negotio controverso, telegrammate Consulis Statuum Foederatorum, Romae degentis, exquiritur exemplar dispensationis et prima responsio fuit die 31 Iulii 1901: « Cancelliere assente, « Archivio chiuso a chiave, segue lettera ». Interim Vice-cancellarius totius rei ignarus, regesta exquisivit Ecclesiae Cathedralis quaerens an ibi adnotaretur matrimonium de quo inquirendum erat: ast illico sciscitatus urgentiore telegrammate die 1 Augusti insequenti, per telegramma reponit: « Dispensa disparitatis cultus, registra Chapelle, segue lettera »: « Et in litteris refertur dispensatio in suis elementis necessariis, apprime respondens exemplari ad verbum exscriptum a Revmo Dño Marchetti. Refertur autem in litteris, Archivium reseratum fuisse per vim, inscio et forsan invito cancellario »; « forzando la serratura dell'Archivio col gri- « maldello potemmo avere i registri delle dispense matrimoniali; da essi « risulta che il 17 Settembre 1887 il Dott. Chapelle..... avanzò domanda « ed ottenne dispensa *disparitatis cultus* per Mary Reid cattolica e Fri- « deric Parkhust ». Ita se habet exemplar a Revmo Dño Marchetti confectum, ubi Parkhust neque catholicus, neque *non baptizatus* adnotatur.

7.° Obiectum fuit, ad minuendam librorum fidem, Regestum Curiae incoatum fuisse *die 2 Ianuarii 1873*, sed primam dispensationem super impedimento disparitatis cultus inscriptam fuisse tantummodo *die 4 Aprilis 1885;* ideoque per undecim annos nulla fuit adnotata dispensatio, dum spatio triginta mensium inscribuntur 120: nulla notatur per undecim annos dispensatio ab impedimento *mixtae religionis*, dum ab anno ineunte 1885 usque ad mensem Septembris 1887 inscribuntur 642

huiusmodi dispensationes. Animadverterunt vero RR. PP., obiectionem parvi esse momenti, quia Revmus Marchetti libros inspexit et eosdem retulit esse legitime confectos. - Ast facilis et probabilissima occurrit explicatio quae persuadet, obiectionem niti falso supposito: nempe seriem numerorum de qua loquitur Rev. D. Marchetti, comprehendere omnes dispensationes in eodem libro conscriptas. E contra visum est RR. DD. duplicem seriem numerorum, in qua respective notantur dispensationes disparitatis cultus et mixtae religionis, in Regesto esse positas ut impleatur mandatum Apostolicae Sedis impositum in formula *D « facultatum »* quo iubentur Ordinarii eidem Apostolicae Sedis rationem reddere sub fine cuiusque triennii de numero casuum super quibus dispensaverunt. Ita in formula relata a Putzer *« Comment. in Facult. Apost. »* editum Neo-eboraci a. 1898. Tum facultates concedi solebant ad *decennium*, sed singulo quoque triennio, referendum erat quot in casibus dispensatum fuerit. Deinceps ad quinquennium facultates concedere solitum fuit, et singulo quinquennio de dispensationum concessarum numero referendum erat. Proinde, concluso triennio vel quinquennio, concludebatur series numerorum et ratio reddebatur Sanctae Sedi. In libris autem nova series numerorum instituebatur. Unde si supponatur incoeptum triennium mense Ianuario 1873 cum initio regesti in casu, quartum triennium esset conclusum in fine anni 1884, et quintum inciperet mense Ianuario 1885 et de facto prima dispensatio huius seriei concessa fuit die 2 Februarii 1885; dispensationes igitur omnes per 12 primos annos concessas, in regesto inscriptas fuisse dicendum est, licet sub aliis numerorum seriebus istae contineantur.

Hisce in facto adnotatis, ad ius quod attinet haec animadversa sunt.

Quamvis Maria et eius mater affirment, contradicentibus Dominis Chapelle et Parkhust, ipsas non cognovisse defectum baptismatis in sponso, tamen si concedatur hunc adfuisse in Maria errorem, hic error non refunditur in *errorem personae, seu in substantiam actus,* cum fassa sit Maria de hoc se ne cogitasse quidem. « No, non mi entrò mai per « la testa ».

Propositum vero quod manifestat Maria: « Io sposai Federico Par- « khust come protestante battezzato », « no, io lo sposai coll'idea che fosse « un protestante battezzato » aequivalet voluntati interpretativae. Ergo in casu agitur de errore concomitante, seu de voluntate interpretativa, et omnes Doctores unanimi sententia asserunt, huiusmodi errores nec contractus in genere nec matrimonium in specie irritare; *arg. c. 18, De sponsal.* Siquidem ex tali errore qui de iure naturali non vitiat actum, ius canonicum impedimentum instituere noluit, ne innumera coniugia

evaderent dubia et litibus exposita. Qui enim ducit uxorem vult sanam, honestam, bonae indolis foeminam sibi coniugem unire; sed non vacillat matrimonium in suo valore, si uxore hisce dotibus non praestet. Ita Card. D'Annibale, *III, 444;* Card. Gasparri, *De matr., n. 786;* Wernz, *De matr., n. 227.* Quo, circa, ex hoc capite et si certo constaret, Mariam non scivisse Fridericum non fuisse baptizatum, decerni non valeret matrimonium esse nullum; quod caput accusationis revera patroni in hodierna actione praetermiserunt.

Praeterea exquisierunt domini, an fuerit legitime concessa dispensatio ab impedimento disparitatis cultus, et utrum valide iuxta regulas iuris exequutioni fuerit demandata.

Positum est extra dubitationis aleam, Curiam Baltimoren. facultatibus praeditam fuisse concessis a S. C. de Propaganda Fide, iuxta consuetam formulam *D,* quae de impedimento disparitatis cultus ita se habet: « Dispensandi cum suis subditis super impedimento disparitatis cultus, quatenus sine contumelia Creatoris fieri possit et dummodo cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia praescriptis praesertim de amovendo acatholico coniuge perversionis periculo, deque conversione coniugis infidelis pro viribus curanda, ac de universa prole utriusque sexus in catholicae religionis sanctitate omnino educanda, servatis in reliquis adiecta instructione typis impressa..... etc. ». Hac freta potestate Curia Baltimoren. dispensationem concessit quam in forma *pure gratiosa* impertiisse non esse ambigendum videtur: legitur enim in forma concessionis, Dñus Chapelle simpliciter *petiisse* dispensationem, sponsos vero exinde fuisse *dispensatos;* seu, nullo medio exequutore eisdem concessam fuisse dispensationem. In casu autem dispensatio concedi non poterat nisi *in forma gratiosa:* « siquidem ex textu concessionis, limitata est facultas subdelegandi. Ita « subdelegandi praesentes facultates suo Vicario Gen. quoties absit a residentia vel legitime sit impeditus, atque duobus vel tribus presbyteris, sibi benevisis, in locis remotioribus propriae dioecesis pro aliquo tamen numero casuum urgentiorum in quibus recursus ad ipsum haberi non possit ». Si dispensatio vero concedatur in forma *pure commissoria*, ita ut gratia sit facienda ab exequutore, continetur aliqua subdelegatio quae in themate concedi non poterat, ob terminos quibus conceditur ex relatis verbis potestas subdelegandi.

Sane in *comment. in has facultates,* Putzer, *pag. 402,* ita interpretatur praefatam clausulam *subdelegandi.* « Alii proinde quam hi (duo vel tres) recensiti sacerdotes subdelegari valide non possunt ut dispensent; sed tantum ut de precum veritate inquirant (casu quo haec inqui-

sitio non facta sit ante dispensationis relationem) ac datam dispensationem partibus intiment. Iamvero hisce tribus sacerdotibus subdelegatio fieri nequit nisi sub sequentibus conditionibus: *a)* Ut ipsi in locis remotioribus dioecesis existant vel operentur, etc.: .... « Commissa autem exequutori ut gratiam exequatur, antea inspecta precum veritate, gratia in stylo Curiae Romanae, dicitur facta in forma mixta, et tunc revera gratia est iam facta, quamvis ab exequutore praemittenda sit inquisitio de veritate precum. Ita S. Sedes hodie impertitur dispensationes matrimoniales, uti testatur Card. Gasparri, *op. cit., n. 363,* et Wernz, *op. cit., n. 638,* quare Curiam Baltimoren. controversam dispensationem concedere non potuit in forma *pure commissoria,* sed tantum *in forma gratiosa* vel *pura* vel *mixta,* adeo ut gratia facta fuerit in actu concessionis. Forma autem qua significata est in regestis Curiae gratiae concessio, videtur non dubie exprimere, gratiam concessam fuisse in forma *pure gratiosa.* Aliam perpenderunt difficultatem RR. DD. quoad ipsam dispensationis concessionem, scilicet nullam habitam esse mentionem de caussis dispensandi in actu dispensationis: attenta vero facti specie non videtur extitisse in nupturientibus aliqua ex iis caussis requisitis iuxta stylum Curiae Romanae pro valida concessione dispensationis.

Sane docet Card. Gasparri, *l. c., n. 423.* « Delegatus nequit valide dispensare, nisi propter caussam canonicam quae in praxi S. Sedis motiva est, et habere debet tamquam impulsivam tantum, vel prorsus inefficacem eam caussam quae talis est in praxi Romanae Curiae; secus non solum illicite, sed et invalide dispensat ». Nec minus clara est praescriptio quae continetur in tenore facultatum delegatarum quae ita concluduntur: « Voluit tamen S. Sua, et omnino praecipit ut praedictus Episcopus superioribus facultatibus iussis dumtaxat gravibusque accedentibus caussis uteretur »: ad rem animadverterunt RR. DD. AA., iuris praesumptionem quae iubet omnem actum praesumi recte factum, donec evidenter contrarium evincatur, extendi etiam ad caussas dispensandi quae adfuisse praesumuntur morali modo consideratae, nisi contrarium probetur.

Succurrit auctoritas Card. D'Annibale, *I, n. 233,* docentis: « Sufficit caussa probabiliter iusta ut dispensatio nedum licite peti, sed (quia publice expedit haec eximi scrupulis) licite ac valide dari possit. Et in dubio an concessa fuerit ex iusta caussa, stat; nec revocatur si postea haec minus iusta apparuerit. Equidem sive dubitetur an dispensatio rite petita, vel rationabiliter aut legitime concessa vel partibus significata fuerit. Quae valent etsi agatur de delegato aut de exequutore dispensationis, ut animadvertit De Iustis, *Dispens. matr., 1, 3, c. 1, n. 84;* item

S. Alphonsus, *Theol. mor., 1, 6, n. 902;* Sanchez, *De matr., 1, 8, Disp. 21, n. 25.* Caussae vero considerari solitae uti sufficientes in Curia Romana perpendi debent morali modo, seu non taxative, et potissimum quoad dissitas regiones, ita difformes a nostris moribus, ubi applicari debent iuxta prudentem aestimationem Ordinariorum ».

Sane in Statibus Foederatis Americae Catholici non solum vivunt permixti acatholicis, sive baptizatis sive non, sed hi longe numero maiores sunt: unde difficile matrimonia mixta evitari possunt. In instructione iam mentionata die 15 Novembris 1858, adnexa facultatibus dispensandi, cavetur has dispensationes « gravibus dumtaxat de caussis » esse concedendas. Porro in casu non defuit huiusmodi caussa: praeter enim alias caussas de quibus sponsi agere potuerunt cum Domino Chapelle et de quarum aequitate hic iudex fuit, certe adfuit etiam illa quam memorant cummuniter Doctores pro his regionibus scribentes, nimirum timor gravioris mali, seu timor ne sponsi, denegata dispensatione, matrimonium coram magistratu civili vel ministro haeretico ineant; quae caussa plerumque adest in regionibus Statuum Foederatorum, ut notat Putzer, *l. c., n. 219, pag., 382.*

Eo magis, uti animadverterunt patres Concilii plenarii Baltimoren. II, quia in his locis sacerdos aditur pro contrahendis nuptiis, quum res iam eousque processerunt, ut vix sperandum sit matrimonium per Ecclesiae monita abrumpi posse. (Conc. Baltimoren. II, *n. 335, Collect. Lacen., t. III, collect. 488*); atque huiusmodi probabilis timor procul dubio gravibus caussis, in casu nostro, sufficientibus accensendus est, uti eruitur ex Instruct. S. C. de Prop. Fide, diei 9 Maii 1877, ad II; nec non ex dictis patrum Plenarii Concilii Baltimoren. II, ubi sic aiunt: « Insuper iusta gravisque caussa canonica omnino requiritur, sine qua permitti prorsus nequit ut fideles gravibus fidei et moribus periculis, etiam sub opportunis cautionibus, sese opponant. Hac in re attendenda etiam sunt locorum, rerum et personarum adiuncta, praesertim ubi periculum est gravioris mali, ne, videlicet, denegata dispensatione, matrimonia mixta nihilominus idque sine cautionibus, clandestine contrahantur ». Et Card. Gasparri ad rem notat: « Responsum absolute certum in abstracto dari non posse, cum semper considerandae sint cuiusque casus circumstantiae », *l. c., n. 454.*

In themate animadversum praeterea fuit, ipsum Dñum Chapelle apprime perspectas habuisse conditiones familiares sponsae, ait enim: « Addo quod ipsam Mariam Reid a pueritia cognovi, eiusque familiam, erga quam pastoralem curam totam adhibui, ut concordiam inter coniuges separatos restituerem et duo fratres Mariae Reid christiana vita

instituerentur ». Omnibus vero attentis, et in primis, discordiis familiaribus, excludi nequit matrimonium Mariae cum Friderico non spernendum commodum Mariae attulisse quae non praediviti dote pollebat: Fridericum autem bonis moribus praeditus erat et de se optimam dabat spem. Hic nedum religioni non erat infensus, sed uti facilem et docilem se praebebat ad recipiendum baptisma, si opportunum Dño Chapelle videretur; ita aequum erat coniicere in posterum posse fieri virum fidelem et catholicum per mulierem fidelem et catholicam. Etenim si coniugium exitum non habuisset infelicem, consideranti respectum et venerationem Friderici adversus catholicam religionem, eius doctrinam et Ecclesiae Praelatos, animo subiit persuasio, quod difficile non erat eumdem perducere ad amplectendam religionem catholicam, eo facilius quod nulli sectae ex corde adhaerebat.

Denique animadversum fuit, Fridericum maximo amore captum fuisse erga Mariam, cuius adhuc, post tot discrimina rerum, oblivisci plane nequit: quod cognoscens Dñus Chapelle, perpensa quoque iuvenili aetate nupturientium, Maria enim 17 aetatis annum vix expleverat, Fridericus vigesimum secundum annum agebat, studiorum curriculo nondum emenso, iudicare prudenter potuit, impedimentum disparitatis cultus certe maiorem vim non habiturum ad disiungendas voluntates, quam amoris impetus habebat ad animos copulandos.

Cautiones autem quod attinet, consideratum est in rescripto concessionis facultatum, necessitatem cautionum poni diserte uti conditionem necessariam pro valida dispensatione: in adnexa instructione iam citata, haec caventur: « Hinc porro evenit ut haec Apostolicas Sede, ad quam unice spectat potestas dispensandi super huiusmodi mixtae religionis impedimento, si de canonum severitate aliquid remittens, mixta haec coniugia quandoque permiserit, id gravibus dumtaxat de causis aegre admodum fecit, et nonnisi sub expressa semper conditione de praemittendis necessariis opportunisque cautionibus, ut scilicet non solum catholicus coniux ab acatholico perverti non posset, quin imo catholicus ipse coniux teneri se sciret, ad acatholicum pro viribus ab errore retrahendum, verum etiam ut universa utriusque sexus proles ex mixtis hisce matrimoniis procreanda, in sanctitate catholicae religionis educari omnino deberet. Quae quidem cautiones remitti seu dispensari numquam possunt, cum in ipsa naturali et Divina lege fundentur quam Ecclesia et S. Sedes sartam tectamque tueri omni studio contendit, contra quam sine ullo dubio gravissime peccant qui promiscuis hisce nuptiis temere contrahendis, seu prolem exinde suscipiendam perversionis periculo committunt ». Hae cautiones sane remitti et praetermitti non possunt, quia fundan-

tur in iure naturali Divino et quoad promissionem ex parte acatholici non pervertendi catholicum et prolem susceptam in catholica religione educandam, nullum potest esse dubium, uti considerat Card. Gasparri, *l. c., n. 452*, et Card. D'Annibale, *III, n. 437*, qui asserit « verum quia haec conditio (nempe duo praefatae conditiones) impedimenti naturam non mutat, ea non servata perinde est ac si dispensatio data non esset ». Tertia promissio vero quod nempe catholicus ipse coniux teneatur ad acatholicum pro viribus ab errore retrahendum, haec magis videtur pertinere ad praeceptum charitatis: quare potest ab Ecclesia non expresse exigi seu remitti, uti considerat Card. Gasparri in *l. c., n. c.*, et D'Annibale *l. et n. cit.*

Quod formam autem in qua praestitae sunt in casu cautiones, viva voce factae sunt et sine scriptis, uti testatur Dñus Chapelle in suis interrogatoriis: Nam percontatus an datae fuerint cautiones et quomodo, respondit: « Utique, sed verbotenus. Et revera, quoad scio, vir promissis suis stetit ». Et Parkhust interrogatus de hisce cautionibus, respondit se referens ad factum quod ita explicat: « Durante gli anni che Maria « Reid era con me, come mia moglie, essa godeva intiera libertà riguardo « alla pratica della sua religione. Io attendeva alla Chiesa Cattolica con « lei frequentemente ed urgeva la di lei dipendenza su essa. I due figli « adesso viventi che erano nati da quel matrimonio... erano battezzati « colla mia approvazione, durante il periodo tra la loro nascita e la mia « separazione dalla loro madre, essi attendevano alla Chiesa constan- « temente colla mia approvazione e sotto la mia direzione, ed io ho « atteso alla Chiesa con loro; dacchè io divorziava dalla loro madre, « essi hanno continuato nella pratica della loro religione cattolica con « la mia approvazione e sotto la mia direzione ».

Et interrogatus Sacerdos Sweeny: « Domandaste a lui la ragione « perchè egli educava i suoi figli cattolici e che cosa egli diceva in « risposta a ciò? - R. Sì, in conversazione egli riferiva al fatto che « egli educava i suoi figli nella fede cattolica in adempimento di una « promessa fatta quando egli era sposato ».

Cautiones praestitas fuisse oretenus nihil officit ad validitatem dispensationis: nihil enim de forma cautionum iure communi aut tenore indulti praescriptum est: unde sufficit promissio verbalis, modo sit seria. Quod mandat S. C. Inquisitionis Epist. 17 Febr. 1875 in Collect. S. C. de Prop. Fide (*n. 1433, Tom. II.*)... « Per farsi luogo alla dispensa « dei matrimonii misti, è essenziale solamente la promessa delle solite « cauzioni, la quale deve essere così seria, che il Vescovo riesca a for- « marsi la certezza morale che sarà dal coniuge eterodosso osservata

« ed adempita fedelmente » Vernz, *Ius matr., n. 510, not. 41;* Putzer, *l. c. p. 380.*

Nec ius particulare illarum regionum aliquid aliud requirit praeter seriam promissionem: immo patres plenarii Concilii Baltimoren. *II, n. 335* sic pastores monitos volunt: « moneantur tamen pastores ut in hisce promissionibus exigendis, fortiter quidem in re, in modo tamen suaviter se gerant, ne ... utrumque sponsum exasperent, indeque mala oriantur graviora ».

Quoad vero promissionem a parte catholica faciendam, ex processu id eruitur. Interrogata actrix, an huiusmodi cautiones spoponderit?. - *R.* No. - Nihilominus postea asserit se huic scopo adlaborasse, narrans: « Sì, in tutte le maniere possibili e mediante relazioni coi sacer- « doti più distinti ove io dimorava ». At etiam in hoc actrix discrepat a reo convento qui refert: « Mary Reid non ha fatto in qualunque « modo uno sforzo per indurmi a unire alla Chiesa Cattolica ». Quidquid sit de hoc, mulieris catholicae promissio seu cautio, ut iam animadversum est non est absolute necessaria ad substantiam dispensationis, prouti necessario praestandae sunt cautiones a parte infideli. Quae cum de facto observatae sint, post contractum coniugium, supervacaneum est quaerere an promissae fuerint cautiones ante contractum: eo magis quia pars infidelis has nescivisset et hinc observare non potuisset nisi si antea denunciatae essent et intimatae.

Sed alia occurrit diluenda exceptio oratricis, nempe non sibi seu actrici potuisse applicari dispensationem disparitatis cultus cum eam non petiisset, nec cognovisset tempore initi coniugii. Hoc affirmat actrix in supplici libello: « se per assurda ipotesi volesse sostenersi che la dispensa « si fosse potuta concedere ad insaputa dell'oratrice... etc. », iamvero in casu animadverterunt DD. AA., rem versari in dubio *iuris* et in dubio *facti*. Nam in primis est valde dubium in *facto,* utrum actrix revera nesciverit aut saltem serio dubitaverit Fridericum non fuisse baptizatum, quum eius mater de hoc quaesierit a Sac. Sweeny, parocho loci Bangor, et responsionem omne dubium excludentem non obtinuit: ipsa actrix vero sciebat certo aliquam dispensationem necessariam esse, et se remiserat Dño Chapelle in ea persuasione. « Siccome il Dott. Chapelle « doveva sistemare la cerimonia nuziale ritenevo che egli avrebbe siste- « mata ogni cosa regolarmente ». Aliunde actrix, et fassa est, se validum voluisse inire matrimonium itemque aperte affirmavit, defectum baptismatis non apposuisse contractui uti conditionem substantialem: ergo saltem implicite exquirebat necessariam dispensationem ut actus valeret.

Nec praetermittenda est attestatio Friderici Parkhust et Dñi Chapelle

unde constat, Dñam Mariam Reid ante matrimonium optime scivisse Dñum Parkhust non esse baptizatum eamdemque a Dño Chapelle petiisse dispensationem casui necessariam. Sufficere autem petitionem dispensationis etiam implicitam, nemo est qui nesciat. Card. Gasparri. *De Matr., n. 428* docet: « petitio dispensationis ab ipsis partibus facta etiam implicite vel facta a tertia persona de earum mandato etiam implicite, ex. g. faciendi omnia necessaria pro matrimonii celebratione, implicitam continet acceptationem dispensationis ». Denique in facto animadversum fuit, quod si vera esset assertio actricis, se nimirum dumtaxat occasione nativitatis primi filii, defectum baptismi in Friderico detexisse et se numquam contracturam fore si hoc scivisset, non intelligitur quomodo cum ipso, nihilominus, per decem annos vitam coniugalem egerit, quin tentaverit eumdem, iam ad baptismum suscipiendum dispositum, ad hoc perducere vel matrimonii nullitatem accusaverit. Quocirca sufficeret hoc dubium *facti* ut respondendum esset pro valore actus. Sed accedit etiam dubium *iuris* cum quaerant Doctores, an valeat dispensatio concessa inscio. Et D'Annibale de sententia negante et de eius contraria haec scribit: « haec (negans) recepta hodie sententia videtur; sed non caret controversia, eaque gravi. Quamobrem si quis nec ipse eam (gratiam) petiit, nec scit ab alio concessam fuisse, eaque nihilominus forte usus fuerit, standum est pro valore actus ». Idem opinatur Emus Gasparri, qui concludit: « In dubio autem favendum est matrimonio ». *De matr., n. 398* et Vernz, *l. c., n. 641, not. 215.* Quare neque haec exceptio actricis evincit intentionem.

Denique opponitur silentium librorum parochialium, quod Patroni aiunt ostendere vel dispensationem non fuisse concessam vel non fuisse exequutam. Sed visum est RR. DD. neque hanc exceptionem prodesse caussae actricis, nam dispensationem concessam fuisse probant, ut supra demonstratum est, libri Curiae Baltimoren., satis aperte testantes dispensationem uti par erat. concessam fuisse in forma *gratiosa.* Monet vero et instructio S. Officii diei 20 Ian. 1883, et S. C. de Prop. Fide, *vol. II, n. 587, Par. 45,* quoad probationem sequutae dispensationis hoc observandum esse: « ad probandum vero utrum interpellatio vel eius dispensatio intercesserit, consulendi erunt libri matrimoniorum vel etiam regesta Curiae in quibus haec accurate erunt recensenda ». Quare idem fons probationis habetur vel liber parochialis, vel regestum seu protocollum Curiae; unde etiam eruitur, nullo iure cautum esse ad validitatem saltem dispensationum has deberi recenseri in libris parochialibus.

Quamvis vero admittatur Dñus Chapelle aliquantulum fuisse negligentem, uti notat Dñus Marchetti in sua relatione, certum est Dñum

Chapelle hunc defectum supplevisse in suo iurato interrogatorio. Quod vero attestatio parochi efficaciter suppleat defectus et omissiones propriorum librorum matrimonialium indubitati iuris est: Hoc pluries H. S. O. firmavit, uti in *Decis. 127, n. 39, p. 12. Recent,* scilicet: « Defectus descriptionis in libro non tollere probationem resultantem ex eiusdem parochi attestatione neque negligentiam parochi debere parti praeiudicium afferre ». Ast actrix impugnat ipsum testimonium parochi, utpote sibi non coerentis in suis responsionibus, circa baptismum Dñi Parkhust, nimirum dubius apparet in affirmando num defectus baptismi notus fuerit actrici ante matrimonii celebrationem. Sane in primo interrogatorio respondit: « Io non ricordo », dum in secundo expresse affirmat tum actricem tum eius matrem optime novisse Dñum Parkhust baptismo carere. Confirmatur ex relatione Dñi Adv. Lombardi et Rmi Praesulis Stonor. - Sed ex adverso nullam dari contradictionem de rebus assertis animadverterunt RR. DD. in praefatis interrogatoriis; siquidem ipse non affirmat in uno quod negat in alio, cum in primo interrogatorio asserat se non recordari, in altero vero affirmet tum actricem tum eius matrem novisse ante matrimonium Dñum Parkhust non fuisse baptizatum. Graviora apparent quae refert praefatus Patronus de colloquio, Romae habito, cum Rmo Chapelle.

At etiam haec haud difficulter explicantur si animadvertatur post multos annos (*a. 14*) a celebratione controversi matrimonii verisimilem fuisse oblivionem eorum quae matrimonium praecesserunt, praesertim in parocho qui non uni vel alteri sed pluribus et variis adstiterat matrimoniis, nec non in viro qui iam ad fastigium sacerdotalis ordinis electus amplissimam dioecesim administrandam susceperat. Addendum est, Dominum Chapelle inopinato, et proinde imparatum, a Domino Lombardi fuisse interrogatum, quapropter in secundo colloquio, habito cum eodem sacerdote Lombardi, extemplo fassus est: « Ora sono certo « che il matrimonio è valido ed ho avuto informazioni ».

De qua sua oblivione testatus est ipse Rev. Chapelle qui Domino Lombardi, in eodem contextu, fassus est: « Ripete che egli non ricor- « dava nulla delle circostanze del matrimonio, se non che questo che « cioè la Signora Reid si fece aspettare: » Attamen non obstante hac oblivione, fuit semper constans in affirmanda matrimonii validitate. In hac vero lucta vagarum attestationum recolere praestat iuridicum principium quo firmatur status quaestionis, prouti factum est in *Decr. 434 n. 7, p. 1 Recent,* c. Calcagnin. ubi advertitur: « Quando aliquid est factum semper praesumitur legitime factum potius quam illegitime, praesertim ad tollendum delictum in Parocho, viro probo et literato ». De eius dili-

gentia in hisce negotiis testatur Dñus Mackin, olim coadiutor Parochi Chapelle: « Era il Dr. Chapelle molto accurato nell'esaminare le parti « contraenti, e egli era *molto diligente* nel vedere che la propria dispensa, « se necessaria, fosse richiesta ». Idem testatur alter Coadiutor Kervich. Quia in aliis casibus idem Chapelle adnotavit in litteris matrimonialibus nupturientes obtinuisse dispensationes disparitatis cultus vel mixtae religionis, placet potius quam negligentiae eumdem arguere, fingere hypothesim, nimirum revera Parkhust vulgo tunc haberi uti baptizatum, vel saltem aliquod dubium extitisse, ad minus in communi opinione, utrum fuisset baptizatus vel non: revera refert Rev. Sweeny: « Io scrissi « a lei (matri Mariae) a tale scopo che io capiva che egli apparteneva « ad una famiglia metodista ».

« Io non ho alcuna prova di questa idea, al di là di una chiac- « chiera generale ». Inde non est mira memoriae oscillatio in parocho Chapelle multo post tempore, hac de re interrogato, qui tamen tempore, coniugii sequutus est, uti debebat, partem tutiorem, obtenta dispensatione disparitatis cultus; sed noluit in libris parochialibus illam adnotare, seu, affirmare carentiam baptismatis, uti non satis certam et ne haec uni vel alteri parti, et praesertim sponso, qui vulgo habebatur uti baptizatus, forte displiceret, securus quod exinde nullum fieret praeiudicium validitati actus, cum dispensatio adnotaretur in regestis Curiae. Haec confirmat ipse Rmus Dñus Chapelle, fassus: « Mentionem non feci in actu redacto dicti matrimonii .... de dispensatione obtenta in casu, quia hoc non reputabam necessarium, cum lege cautum sit ut haec omnia notarentur in libro Curiae Archiepiscopalis Baltimoren. a qua obtenta fuit dispensatio ».

Postremo loco animadverterunt Domini Patres Auditores, argumenta a parte actrice deducta, cuius erat invicte probare, solido fundamento haud inniti, et ex actis et deductis in casu, matrimonium nullimode fuisse exturbatum a sua possessione: quare omnia iura clamant, respondendum esse pro eius valore.

Hisce omnibus attente consideratis et perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores pro Tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus: *Non constare de matrimonii nullitate in casu,* seu: *Negative* proposito dubio respondemus.

In expensis iudicialibus partem actricem condemnamus. Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris Tribunalium ad quos spectat ut exequutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam et adversus reluctantes procedant ad formam Sacrorum Canonum,

et praesertim *C. 3, Sess. 25. De Reform. Conc. Trid.* iis adhibitis executivis et coercitivis mediis quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis extitura sunt.

Romae e Sede Tribunalis, die 30 Iunii 1910.

Signati: M. Lega, Decanus, *Ponens*,
Gustavus Persiani.
Guilelmus Sebastianelli.
Seraphinus Many.
Franciscus Heiner.
Ioannes Prior.
Aloisius Sincero.
Ioseph Mori.
Fridericus Cattani.
Antonius Perathoner.
Ioseph Alberti.

L. ✠ S.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius*.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Sua Santità, con biglietto e con Breve della Segreteria di Stato, si è degnata di nominare:

Prelati domestici di S. S.:

13 Luglio 1910. — Il Rev. D. Guglielmo Enrico Brown, della diocesi di Hexham e Newcastl, Presidente del Collegio di S. Cuthberto in Husaw.

14 Luglio. — Il Rev. D. Melchiorre Faust, decano forense in Assinins, diocesi di Sault S. Maria e Marquette.

16 Luglio. — Il Rev. D. Filippo R. Mac Devitt, della diocesi di Filadelfia, sopraintendente dell' Unione interdiocesana delle Scuole Cattoliche negli Stati Uniti.

ONORIFICENZE

Il Santo Padre, con biglietto e con Breve della Segreteria di Stato, si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

22 Maggio 1910. — Al Dott. Felice Porsch, Vicepresidente del Parlamento in Prussia.

— Al Sig. Alfredo dei conti de Strachwitz, deputato al Parlamento medesimo.

L' Uso della Placca del medesimo Ordine:

24 Giugno 1910. — Al Sig. Conte Comm. Agostino Caterini, della diocesi di Roma.

La Commenda dello stesso Ordine, classe civile:

12 Luglio 1910. — Al Sig. Ing. Uberto Gangel, della diocesi di Vienna.
14 Luglio. — Al Sig. Giuseppe de Bothmer, Gran Maestro di corte di S. A. R. la principessa Anna Langravia di Assia.

La Commenda dello stesso Ordine, classe militare:

19 Luglio 1910. — Al Sig. Conte Salvatore Salimei, Cadetto della Guardia Nobile Pontificia, della diocesi di Roma.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

15 Luglio 1910. — Al Sig. Enrico O' Kelly, Maestro di Cappella, in Parigi.

Il Cavalierato dello stesso Ordine, classe militare:

9 Luglio 1910. — Al Sig. tenente Eugenio Gasiorowski, istruttore degli allievi cannonieri, in Traiskirchen.
13 Luglio. — Al Sig. Dott. Mariano Tacchi-Venturi, capitano medico della Guardia Palatina d'Onore.
19 Luglio. — Al Sig. Conte Francesco Bezzi, prima Guardia nel corpo delle Guardie Nobili Pontificie.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

21 Luglio 1910. — Al Sig. Rag. Angelo Ferranti, già Direttore della Banca Cattolica, di Fabriano.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

NOMINE

La Santità di nostro Signore, con biglietto di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, si è degnata di nominare:

Cameriere segreto soprannumerario:

29 Luglio 1910. — Mons. Domenico Spada, Minutante della Segreteria di Stato.

Cameriere segreto di spada e cappa soprannumerario:

3 Agosto 1910. — Il Sig. Conte Gio. Batt. d'Oncieu de la Bâtie, dell'arch. di Chambéry.

Camerieri d'onore in abito paonazzo:

19 Luglio 1910. — Mons. Giovanni Zambarelli, dell'archidiocesi di Gaeta.
27 Luglio. — Mons. Giuseppe Fanti, dell'archidiocesi di Bologna.

NECROLOGIO

9 Agosto 1910. — Mons. Severo Araujo y Silva, Vescovo titolare di Temno.

APPENDIX

FACULTATES ORDINARIIS GALLIAE CONCESSAE DE BONIS ECCLESIASTICIS [1].

EX AUDIENTIA SANCTISSIMI
Die 21 Septembris 1907.

SSmus D. N. Pius Divina Providentia PP. X, referente me infrascripto Cardinali a Secretis Status, attentis specialibus circumstantiis in quibus nunc Ecclesia catholica in Gallia versatur, fidelium spirituali bono consulere cupiens in iis quae bonorum ecclesiasticorum alienationem respiciunt, facultates quae sequuntur illius nationis Ordinariis concedere dignatus est:

a) *Facultates de bonis immobilibus.*

I.

1. *Admittendi* ad aequam compositionem, iuxta normas quae sequuntur, Christifideles qui bona immobilia Ecclesiae erepta, sine eiusdem Ecclesiae venia acquisierunt; vel acquisita alienaverunt; et praedictorum heredes et quoscumque successores.

2. Procedat Ordinarius, in compositione facienda, de intelligentia aliorum Ordinariorum si quorum intersit, et de consensu eorum qui respectivas causas pias canonice repraesentant, aliorumque canonice interesse habentium.

3. In quantitate aequae compositionis determinanda considerentur.

a) fundorum valor realis eo tempore quo compositio initur;

[1] Cfr. etiam litteras S. Poenitentiariae ad Ordinarios Galliarum de compositionibus quoad bona ecclesiastica datas die 16 Ianuarii 1909 (*Acta Apostolicae Sedis*, ann. I, vol. I, pag. 239).

b) pretium emptionis;

c) praesens oratorum status;

d) id in quo ipsi oratores cum damno Ecclesiae ditiores facti sunt;

e) onera pia, quorum, si adsint, praecipue ratio habenda est.

Quoad vero eorumdem onerum redemptionem, condonationem vel reductionem, quatenus opus fuerit, provisum est in sequenti n. 17.

4. Benignior esse potest compositio si pretium solutum, citra culpam emptoris, superet praesentem valorem fundorum; et pro heredibus eorum, qui bona ecclesiastica ut supra iniuste possederunt, sed alias causas pias fundaverunt aut iuvarunt.

5. Ordinarius, quando agitur de fundis in quibus aliqua sita est ecclesia, vel agitur de rebus sacris mobilibus, oratores oretenus moneat de obligatione qua tenentur faciendi, sub directione Ordinarii pro tempore, quod poterunt pro sacrarum aedium et templorum conservatione, et res sacras nunquam in usus profanos convertendi seu deputandi, idque debitis modis notificandi suis heredibus et successoribus.

6. Pecuniae vero summas ex compositione acceptas, etiam tenues, ipse Ordinarius quamprimum et quam tutissime possit, favore causarum piarum ad quas de iure pertinent, in titulos liberos *(valeurs au porteur)* quos viri competentes tutos agnoverint, investire et ad nutum S. Sedis conservare satagat; neque alienet sine eiusdem venia, neque commutet, nisi urgeat necessitas et tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem.

Quod si supradictae summae pertineant ad causam piam alterius dioecesis, transmittendae erunt ad eiusdem Ordinarium.

Si eaedem pertineant ad Ordines vel Congregationes religiosas, requiritur, ut eis tradi possint, venia S. Sedis in singulis casibus.

Quod si summae spectarent ad causam piam iam extinctam, vel ad ecclesiam in qua divina officia amplius celebrari non valeant, Ordinarius ipsarum fructus impendat in bonum alterius causae piae, praesertim ecclesiarum, presbyterorum et clericorum pauperum, prout melius in Domino iudicaverit, celebratis tamen missis et ceteris persolutis suffragiis, si quae praefinita fuerint.

7. Nullum documentum peractae compositionis cuipiam tradatur; quod si illud omnino exigatur, Episcopus iis qui se composuerunt, poterit in scriptis id tantum declarare « eos omni obligatione conscientiae erga Ecclesiam ratione fundorum etc., exemptos et solutos esse ».

8. Ad compositionem Ordinarius admittere poterit etiam fideles, qui iuxta leges civiles per actionem recuperationis *(action en reprise,*

en revendication, en révocation ou en résolution) in utilitatem propriam vindicarunt bona sive immobilia sive mobilia, Ecclesiae donata pro legatis piis adimplendis, quoties vindicata bona ex integro Ecclesiae restituere nequeant.

II.

9. ***Absolvendi***, Apostolica auctoritate, sive per se sive per aliam idoneam ecclesiasticam personam, ad hoc in singulis casibus subdelegandam, oratores in praemissis culpabiles, postquam ut supra se composuerint, a censuris et poenis ecclesiasticis in quas propterea quomodolibet inciderint, cum congrua poenitentia salutari et reparatione scandali, meliori quo fieri poterit modo, prudenti iudicio absolvendis.

10. Qui ob paupertatem compositionem inire nequeunt, absolvi poterunt cum obligatione, ut si ad meliorem conditionem devenerint, Ecclesiae satisfaciant, ac interim scandalum removeant.

Item qui statim nequeunt statutam compositionem solvere, si obligationem emittant de ea opportuno tempore solvenda; remoto interim scandalo.

11. Ordinarius moneat confessarios, ut si ad poenitentes in periculo mortis constitutos et in praemissis culpabiles vocentur, prudenter compositionem urgeant: quod si haec obtineri nequeat vel quia tempus non suppetit vel ob alias rationabiles causas, satis erit si aegrotus eam heredibus imponat, vel serio promittat eam initurum si convaluerit, remoto scandalo.

12. Ordinarius confessariis sibi benevisis, tempore quadragesimae, vel sacrarum missionum, vel urgente paschali praecepto, facultatem concedere poterit absolvendi eos qui compositionem statim inire nequeunt, dummodo iidem serio promittat se, intra duos menses ab accepta absolutione, recursum habituros ad Ordinarium pro obtinenda compositione, remoto interim scandalo.

III.

13. ***Permittendi*** Christifidelibus ut bona Ecclesiae acquirere valeant, remoto scandalo et ea conditione ut statim ad compositionem, ut supra faciendam, deveniant.

14. Si agatur de bonis ad Ordinem vel Congregationem religiosam pertinentibus, requiritur consensus Superiorum eiusdem Congregationis.

15. Exceptas tamen voluit Sanctitas Sua ecclesias, seminaria nec non domus episcopales et parochiales, pro quibus emendis ad S. Sedem recurrendum erit in singulis casibus.

16. Ordinarius permittere poterit (imo suadeat) ut fideles, qui iuxta leges civiles ius habent, actionem recuperationis *(action en reprise, en revendication, en révocation ou en résolution)* exerceant ad hoc, ut pia onera iuxta mentem fundatorum adimpleri possint. Datur autem Ordinario facultas concedendi oratoribus partialem remissionem bonorum recuperatorum quoties speciales circumstantiae in aliquo casu occurrant, quae, iuxta prudens eiusdem Ordinarii iudicium et conscientiam, id exigant.

IV.

17. *Indulgendi* iis qui super bonis quibuscumque habent imposita legata pia vel missarum onera, ut ea redimere valeant data summa, cuius fructus quotannis reditus sufficientes ac tutos praebeat pro integro eorumdem onerum adimplemento. Quod si aliqua condonatio ex toto vel ex parte, si eis satisfactum non fuerit, vel reductio pro futuro, sive ad tempus sive in perpetuum, concedenda videatur, id Ordinarius facere poterit, omnibus tamen circumstantiis et causis consideratis et perpensis.

Summa vero ex hac redemptione accepta, ab Ordinario tuto investiatur in titulos liberos et caute servetur, ut supra n. 6.

b) *Facultates de rebus mobilibus et conductionibus.*

Insuper Eadem Sanctitas Sua praelaudatis Ordinariis infrascriptas concedit facultates, quibus sive per se sive per vicarium in spiritualibus generalem, sive per alias idoneas ecclesiasticas personas ad hoc, etiam habitualiter, specialiter subdelegandas, uti licite et libere valeant:

I.

18. *Indulgendi* christifidelibus ut res annonarias, fructus terrae, res mobiles, vel inter mobiles adnumerandas, ad ecclesias aut loca pia spectantes, et a gubernio usurpatas, acquirere licite valeant, remoto prudenter scandalo, atque erogata aliqua eleemosyna favore praesertim ecclesiarum seu personarum, ad quas res ipsae spectabant, ab Ordinario sive a subdelegato taxanda, quatenus emerint pretio, quod iudicio Ordinarii aut subdelegati fuerit minus iusto; ita tamen, ut si agatur de rebus, quae non sint usu consumptibiles, sive quae servando servari possint, earum rerum elenchum Ordinario tradere emptores teneantur, et parati sint eas quandocumque ecclesiis, seu locis piis, recepto soluto pretio, restituere; et curando pro viribus, ut supellectiles vasa ac utensilia sacra in usum aliarum ecclesiarum transferantur, nec in usus profanos assumantur.

II.

19. *Providendi* sub iisdem conditionibus ut supra, et praevia eorum absolutione cum congrua poenitentia salutari, iis qui easdem res iam emerint.

III.

20. *Indulgendi* pariter christifidelibus, ut bona ecclesiastica a gubernio occupata, vel ab iis qui a gubernio illa acquisierunt sine licentia S. Sedis, conducere, seu iam conducta retinere valeant, imposita illis aliqua eleemosyna favore personarum seu ecclesiarum, ad quas eadem bona de iure pertinent, quatenus conduxerint pretio quod iudicio Ordinarii seu subdelegati fuerit minus iusto, et obligatione faciendi quantum poterunt sub directione Ordinarii pro conservatione praesertim sacrarum aedium ac templorum, quae eisdem bonis fuerint adnexa, ac praevia absolutione cum poenitentia salutari, quatenus licite conduxerint, nec non remoto ac reparato scandalo.

21. Quamvis autem optandum maxime sit, ut huiusmodi conductiones ad breve tempus fiant, Sanctitas Sua declarat non obstare quominus, sic iubente gubernio seu locatore, conductio fiat ultra triennium, sed tamen infra decennium.

22. Vult autem SS̃mus Pater ut locationes ecclesiarum, seminariorum domorumque episcopalium et parochialium permitti nequeant nisi in casibus necessitatis vel evidentis Ecclesiae utilitatis.

Contrariis quibuscumque minime non obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus Vaticanis, die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S. R. Card. Merry del Val.

S. CONGREGATIO CONCILII.

PAG.

Gerunden. - Declaratio circa privilegium Bullae Cruciatae relate ad pauperes. - *4 iulii 1910* 583

SACRA ROMANA ROTA.

Baltimoren. - Nullitatis matrimonii. - *30 iunii 1910* 584

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di Stato. *Nomine e onorificenze.* 600
II. Maggiordomato di Sua Santità. *Nomine* 601
III. Necrologio 602

APPENDIX.

Facultates Ordinariis Galliae concessae de bonis ecclesiasticis. - *21 sept. 1907* 602